

vogelparadijs

LAUWERSMEER

INLEIDING

Het Lauwersmeer, op de grens van de provincies Fryslân en Groningen, is een van de mooiste natuurgebieden van Nederland. Sinds het in 1969 werd afgesloten van de Waddenzee heeft het zich ontwikkeld tot een veelzijdig gebied met uitgestrekte rietvelden, natte graslanden, bos en veel water, diep en ondiep.

Al die verschillende landschappen hebben geleid tot een nieuwe vogelrijkdom. De zeearend broedt alweer jaren in het gebied. In het riet leven en nestelen blauwborsten, snorren en baardmannetjes. Voor wilde zwanen, brilduikers en nonnetjes biedt het Lauwersmeer een plek om te overwinteren. Grote groepen kemphanen en goudplevieren maken er een tussenstop tijdens hun trek. De nabijheid van de Waddenzee draagt sterk bij aan de vogelrijkdom. Voor wadvogels vormt het Lauwersmeer een welkome uitwijkplaats bij hoogwater.

Tot 1969 heette het Lauwersmeer nog Lauwerszee en was het een zeearm van de Waddenzee, met zout water en getijden. Na de afsluiting veranderde de zeearm in een zoetwaterbekken.

Over afsluiting van de Lauwerszee werd al lang gesproken. Landaanwinning en afwatering van overtollig water uit Fryslân en Groningen waren in eerste instantie de argumenten voor de afsluiting. Na de watersnoodramp van 1953 werd veiligheid de belangrijkste reden om dit deel van de Waddenzee op te geven.

Op veel plekken is de oude zeedijk, met basalt, nog terug te vinden. Ook herinneren veel namen nog aan de tijd dat het Lauwersmeer

de Lauwerszee was. Namen als Bochtjesplaat en Zoutkamperplaat stammen uit een tijd met zandplaten in de Lauwerszee.

Van het Lauwersmeergebied kun je op allerlei manieren genieten. Er zijn wandelroutes, vogelkijkhutten en uitkijkpunten, en een fietsroute van zo'n 43 kilometer rond het meer. Om vogels te kijken is het Lauwersmeer het hele jaar door de moeite waard. Broedvogels, doortrekkers en overwinteraars: elk jaargetijde heeft zijn eigen charmes.

Voor mij als natuurfotograaf is het Lauwersmeergebied al jarenlang een grote inspiratiebron. Ook al zijn grote delen van het natuurgebied niet toegankelijk voor publiek, toch zijn er veel plekken waar het vogelleven van dichtbij te zien en te fotograferen is.

In dit boek wil ik laten zien waarom dit gebied zo mooi is voor vogel- en natuurliefhebbers. Ik licht vijftien plekken uit waar het, naar mijn idee, het beste vogels kijken is. Deze gebieden liggen merendeels binnen Nationaal Park Lauwersmeer. Dit zijn natuurlijk niet de enige plekken waar je vogels kunt zien. Overal rond het Lauwersmeer kun je allerlei vogels tegenkomen. Er komen in het boek ook een viertal interessante gebieden aan bod die grenzen aan het Lauwersmeer. Daarnaast beschrijf ik zeventien kenmerkende vogelsoorten die voor mij het Lauwersmeer tot een prachtig en bijzonder vogelgebied maken.

Ik hoop dat mijn foto's die pracht overbrengen en dat ze jou zullen verleiden om dit vogelparadijs voor het eerst of opnieuw te bezoeken.

INHOUD

Overzichtskaart	8	Jaap Deensgat	70
Bantpolder	10	Blauwborst	74
Nonnetje	14	Vlinderbalg	76
Bochtjesplaat	16	Brilduiker	78
Roerdomp	20	Achter de Zwarten	82
Ezumakeeg-Noord	22	Wilde zwaan	86
Steltkluit	26	Suyderoogh & Ballastplaatbos	88
Bruine kiekendief	32	Pestvogel	90
Ezumakeeg-Zuid	34	Nieuwe Robbengat	92
Lepelaar	36	Marnewaard	96
Grauwe franjepoot	40	Haven Lauwersoog	100
Kemphaan	44	Roodhalsfuut	104
Zomerhuisbos & Diepsterbos	46	Middelste zaagbek	108
Wielewaal	48		
Pompsterplaat	50	In de omgeving	
Baardman	56	Peazemerlannen	110
Middelplaat	58	Westpolder	114
Zeearend	62	Eanjumer Kolken	118
Zoutkamperplaat	64	De Waddenzee	122
Spreeuw	68		

- 1 Bantpolder
- 2 Bochtjesplaat
- 3 Ezumakeeg-Noord
- 4 Ezumakeeg-Zuid
- 5 Zomerhuisbos & Diepsterbos
- 6 Pompsterplaat
- 7 Middelpmaat
- 8 Zoutkamperplaat
- 9 Jaap Deensgat
- 10 Vlinderbalg
- 11 Achter de Zwartten
- 12 Suyderoogh & Ballastplaatbos
- 13 Nieuwe Robbengat
- 14 Marnewaard
- 15 Haven Lauwersoog

- In de omgeving
- 16 Peazemerlannen
 - 17 Westpolder
 - 18 Eanjumer Kolken
 - 19 De Waddenzee

BANTPOLDER

De Bantpolder, ingeklemd tussen het wad en het Lauwersmeer, is een prachtig weidevogelgebied. In het voorjaar broeden er veel weidevogels, denk aan grutto, tureluur, Kievit en graspieper. In het najaar en de winter zie je er vooral ganzen en eenden. Daarnaast is de Bantpolder een hoogwatervluchtplaats voor wadvogels zoals wulpen. Met enige regelmaat worden er zeldzaamheden gezien, waaronder de roodhalsgans en koereiger.

De huidige Bantpolder was al gedeeltelijk ingedijkt voor de afsluiting van de Lauwerszee in 1969. Het noordelijke gedeelte werd na de afsluiting ingepolderd. Vanaf de parallelweg langs de Gerbrandywei kun je het gebied goed overzien vanuit een auto, die dan als mobiele schuilhut functioneert. Maar ook een rondje wandelen is mogelijk via de parallelweg en de zeedijk.

Kievit ►

◀ Koereiger

◀ Torenvalk

Brandgans ▶

Nonnetje

Het nonnetje is een kleine duikeend die je in de winter in kleine aantallen kunt zien in Nationaal Park Lauwersmeer. De mannetjes zijn prachtig wit met zwart, wat hun Nederlandse naam zou kunnen verklaren. De vrouwtjes zijn meer grijs en hebben een roestbruine kop. De vogels broeden in Lapland en Noord-Rusland.

Grootte: 38-44 cm

Spanwijdte: 55-69 cm

Broedtijd: mei-juni

Voedsel: kleine vissen, insecten(larven)

Te zien: van december tot en met maart in de Bantpolder, Vlinderbalg en Ezumakeeg.

BOCHTJESPLAAT

Iets ten noorden van de Ezumakeeg ligt de Bochtjesplaat. Vanaf de sluis van Ezumazijl is er een korte wandelroute met een uitzichtpunt over uitgestrekte rietvelden. In het voorjaar hoor je hier overal rietzangers, kleine karekieten en andere rietvogels. Een deel van het gebied bestaat uit graslanden die vernat zijn. Daardoor is het gebied nu ook geschikt als habitat voor allerlei moerasvogels.

Riet- en moerasvogels zijn echter niet de enige vogels waar je in de Bochtjesplaat van kunt genieten. Je treft er ook veel steltlopers: watersnippen, kemphanen en bontbekplevieren.

De Bochtjesplaat is ook te overzien vanaf de oude zeedijk tussen Oostmahorn en Ezumazijl.

Bruine kiekendief, ►
wintertalingen

◀ Zwarte ruiter

◀ Watersnip

